

Samenvatting

Het college stelt aan de Raad voor om Maastricht beweegvriendelijker in te richten zodat een actieve en gezonde leefstijl voor alle inwoners wordt bevorderd. Dit voorstel is samen met diverse sport- en beweegaanbieders tot stand gekomen. We creëren een beweegvriendelijke omgeving: een omgeving met voorzieningen in de openbare ruimte waar inwoners spelen, bewegen, sporten, ontmoeten en zich verplaatsen. We stimuleren inwoners om actief te bewegen, te spelen en te sporten en we koppelen daar een activiteitenaanbod aan. Samen met diverse betrokken partijen en de sport- en beweegaanbieders van de stad willen we 6 speerpunten realiseren. Er is extra aandacht voor inwoners in de prioritaire buurten, kinderen en senioren. Ook wordt er beter ingespeeld op de groeiende vraag naar sport- en beweegfaciliteiten in de openbare ruimte. Dit alles draagt bij aan een hogere sport- en beweegdeelname. Als het gaat om openbare sport- en speelplekken dan zorgen we voor een kwaliteitsverbetering en behouden we het afstandscriteria van 400 meter waarbinnen een sport- of speelplek vanaf de woning aanwezig is.

Als de raad instemt met de uitwerking van bezuinigingsmaatregel 8,5 (indikken areaal openbare sport- en speelplekken) komen er minder maar kwalitatief betere openbare sport- en speelplekken.

Beslispunten

1. Instemmen met de uitvoering van de nota Speulentere: Beweegvriendelijk Maastricht en de 6 speerpunten.
2. Verdere uitwerking te geven aan maatregel 8,5 van de Pre-Begroting; indikken areaal openbare sport- en speelplekken met 125 locaties.
3. Bij de uitwerking van de Integrale Kindcentra (IKC's) de financiering van de beweegvriendelijke omgeving uit te werken.
4. Het communicatieproces met de 32 buurten te starten zodra fysieke buurtbijeenkomsten weer mogelijk zijn. Na afronding hiervan gefaseerd over te gaan tot de uitvoering.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 23 februari 2021:

Conform.

1. Aanleiding

De sport- en beweegdeelname heeft zich in Maastricht zeer positief ontwikkeld en Maastricht kan zich inmiddels meten met de landelijke cijfers (Zie ook: RIB 8 december 2020, Bouwstenennotitie Sport en Bewegen + uitvoeringsnota sport- en bewegingsstimulering). De stijging van de sport- en beweegdeelname in Nederland en Maastricht komt volledig voor rekening van het ongeorganiseerd sporten (het sporten buiten verenigingsverband) en sporten in de buitenruimte. De verwachting is dat die ontwikkeling de komende jaren nog verder doorzet. Het lijkt er sterk op dat de Coronacrisis deze ontwikkeling ook nog eens heeft versneld. Een nieuwe aanpak is essentieel om mensen te (blijven) bereiken en aan het sporten en bewegen te krijgen/houden. Het is zaak deze bewustwording in brede zin te vertalen in het gemeentelijk beleid. De 1e stap is reeds genomen met het vaststellen van de omgevingsvisie Maastricht 2040 (21 oktober 2020). Daarin is vastgelegd dat in de fysieke leefomgeving gericht gewerkt gaat worden aan drie thema's. Twee van deze thema's hebben een directe relatie met sporten en bewegen in de openbare ruimte.

Te weten:

1. Beleving & ontmoeting: het in stand houden en uitbreiden van plekken waar beleving en ontmoeting een bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid van Maastricht. Dit gebeurt onder andere door het bevorderen van een gezonde leefstijl;
2. Gezond & leefbaar: het investeren in een toekomstbestendige leefomgeving die gezond en leefbaar is voor alle gebruikers van de stad: bewoners, werkers en bezoekers.

Deze nota gaat verder in hoe de leefomgeving beweegvriendelijker wordt ingericht zodat iedere Maastrichtenaar (meer) kan sporten en bewegen in haar directe omgeving.

In de Pre –begroting 2020 is maatregel 8, 5 (het verminderen van het areaal van openbare sport- en speelvoorzieningen) vastgesteld. In dit collegevoorstel gaan we apart in op de consequenties van deze maatregel en het vervolgproces.

2. Context

Dit collegevoorstel heeft een directe relatie met de sportnota Mee@bewegen 2020. Op 1 december 2020 heeft het college de bouwstenennotitie Sport en Bewegen vastgesteld. Daarmee zijn de looptijd, kaders en uitgangspunten van de sportnota Mee@bewegen 2020 verlengd naar 2025. In dit besluit is ook opgenomen dat in maart 2021 de nota Bewegvriendelijk Maastricht aan de Raad wordt voorgelegd.

Dit collegevoorstel is ook een verdere uitwerking van de vastgestelde principes, maatregelen en uitgangspunten rondom sporten en bewegen in de openbare ruimte zoals die zijn opgenomen in de Omgevingsvisie Maastricht 2040. Er zijn geen wijzigingen van toepassing op de Omgevingsvisie.

3. Gewenste situatie

In de Omgevingsvisie Maastricht 2040 is opgenomen dat we inzetten op de beweegvriendelijke omgeving (BVO) als onderdeel van de gezonde leefomgeving. Een BVO is een middel om te komen tot leefbaarheid, sociale cohesie, een gezonde leefstijl, betere school en werkprestaties, identiteit van een buurt en participatie. Het gaat hierbij om items als mobiliteit, veiligheid, milieu, groen, voorzieningen en activiteiten. Een BVO-omgeving bestaat uit een omgeving met voorzieningen (plekken) in de openbare ruimte waar mensen spelen, bewegen, sporten, ontmoeten en zich verplaatsen; waarin gebruikers worden gestimuleerd (o.a. door een activiteitenaanbod) zich actief te verplaatsen en bewegen, te spelen en te sporten; en waar aan de voorzieningen een activiteitenaanbod is gekoppeld, zodat de voorziening duurzaam gebruikt wordt.

In de nota Beweegvriendelijk Maastricht (zie voor de volledige nota bijlage1) is onderzoek gedaan naar de beweegvriendelijkheid van de Maastrichtse buitenruimte aan de hand van de Kernindicator Beweegvriendelijke Omgeving (KBO). In de Atlas voor gemeenten 2020, scoort Maastricht een 15^e

plek op het aanbod van ongerogandiseerd sporten en een 7^e plek als het gaat over de deelname aan ongeorganiseerd sporten.

Tabel 1: Samenvattend oordeel beweegvriendelijkheid Maastricht

Aspect	Oordeel	Toelichting
Publieke sportaccommodaties+/-		Overcapaciteit van binnensport en tennis, nog te veel een traditioneel aanbod waarbij medegebruik nog te beperkt is.
Speelplekken	+	(Meer dan) voldoende capaciteit, kwaliteit en functionaliteit laat soms te wensen over.
Sport-, speel- en beweegruimte	+	Ruim aanbod van openbaar groen, parken en water. Overduidelijk enkele 'hotspots' waar zeer veel gebruik van wordt gemaakt.
Routes en het buitengebied	++	Stad wordt omringd door natuur met ruime mogelijkheden voor sport en bewegen.

Samenvattend geldt dat de beweegvriendelijkheid van Maastricht over het algemeen op orde is. De stad en het buitengebied beschikken over veel voorzieningen en mogelijkheden voor sport en bewegen. Deze conclusie houdt niet in dat de beweegvriendelijkheid niet kan en moet verbeteren om te kunnen voldoen aan het doel van een gezonde en actieve leefstijl voor alle inwoners van Maastricht. De beweegvriendelijkheid van Maastricht gaan we verbeteren met 6 speerpunten. (Uitgebreide informatie per speerpunt is te vinden op pagina 22 t/m 29 van bijlage 1)

Speerpunt 1: Creëren van een beweegvriendelijke omgeving bij de Integrale Kindcentra en

Voortgezet Onderwijslocaties

We realiseren samen met betrokken partijen in de periode 2021-2025 drie beweegvriendelijke omgevingen rondom de nieuwe IKC's: IKC De Groene Loper, IKC John F. Kennedy/Emile Wesley en IKC Mozaïek/St. Oda. We willen dit ook samen met betrokken partners gaan doen voor de VO-locaties in Maastricht.

Speerpunt 2: Behoud/versterken hotspots

We zetten in op behoud van bestaande hotspots en stimuleren en ondersteunen particuliere initiatieven op basis van een afwegingskader voor nieuwe initiatieven.

Speerpunt 3: Kwaliteitsslag openbare sport- en speelplekken

We zetten in op behoud van 125 kwalitatief goede openbare sport- en speelplekken.

Speerpunt 4: Open sportparken

Wij stimuleren en ondersteunen de hoofdgebruikers van sportparken die gezamenlijk initiatieven ontwikkelen om te komen tot open sportparken.

Speerpunt 5: Aanhaken bij vergroening

We haken aan bij het groenplan en de Omgevingsvisie Maastricht 2040 om te komen tot groene beweegvriendelijke omgevingen. We verbeteren het wandelrouten netwerk in Maastricht en de aansluiting naar de wandelroutes in het Heuvelland door in 2021-2022 in samenwerking met de Zuid-Limburgse gemeenten en Visit Zuid-Limburg een knooppunten wandelrouten netwerk te realiseren.

Speerpunt 6: Programmeren sport- en bewegingsstimuleringsactiviteiten in de buitenruimte

We koppelen conform de uitvoeringsnota sport- en bewegingsstimulering een activiteitenaanbod op de locaties zoals genoemd bij de speerpunten 1 t/m 5. In 2021 lanceren we het online platform Sportmatch.

Uitwerking besluit Pre –begroting 2020, maatregel 8, 5: Het verminderen van het areaal van openbare sport- en speelvoorzieningen

In november en december 2020 heeft een doorvertaling plaats gevonden van de consequenties van deze maatregel. Er zijn 3 scenario's uitgewerkt. (In bijlage 2: Uitwerking bezuinigingsmaatregel 8,5: indikken areaal openbare sport- en speelplekken vindt u de uitgebreide uitwerking). We hebben rekening gehouden met kwalitatieve sport- en speelvoorzieningen op loopafstand (norm van 400 meter) van de woning.

Scenario 1: uitvoering raadsbesluit

- Er worden 125 van de 200 openbare sport en speelplekken verwijderd. Dit is een afname van zo'n 60%.
- Vanwege de bezuiniging moeten ook grotere sport- en speelplekken vervallen zoals de skatebaan onder de JF Kennedybrug, natuurspeelplek kinderboerderij De Heeg, en een aantal calisthenics/bootcamp locaties.
- Het aantal kinderen per sport- of speelplek gaat omhoog van nu 26 naar 75.
- Voor vrijwel elke inwoner is er binnen 400 meter (hemelsbreed) rondom de woning een sport- of speelplek aanwezig. Deze afstand hoeft niet te worden verhoogd naar 600 meter.
- Bij de uitwerking van de nieuwe IKC's de financiering van de beweegvriendelijke omgevingen mee te nemen.

Scenario 2

Dit scenario komt overeen met speerpunt 3 van de nota beweegvriendelijk Maastricht (bijlage 1). Het maken van een kwaliteitsslag voor de openbare sport- en speelplekken. Er komen 75, voornamelijk kleine, sport- en speelplekken te vervallen. Er is dan per 50 kinderen een sport of speelplek.

Scenario 3

Scenario 3 is niets doen. Hierbij is uitgegaan van de huidige situatie. Dan moet dekking gevonden worden voor de bezuiniging.

Tabel 3: De scenario's samengevat.

	Scenario 1, het Raadsbesluit	Scenario 2, kwaliteitsslag	Scenario 3, niets doen
Aantal openbare sport- speelplekken	75	125	200
Structurele besparing	€ 200.000	€ 50.000	-
Besparing als % van de totale kosten	44%	9%	-

Communicatie

Na besluitvorming van de Raad wordt er een communicatietraject gestart. De buurten worden geïnformeerd over de consequenties van de bezuinigingen op de sport- en speelplekken in hun buurt.

We hebben eerst tijd genomen om de consequenties op buurtniveau van de bezuinigingsmaatregel in beeld te brengen. Het moment om contact te leggen met de buurten hebben we helaas als gevolg van corona moeten uitstellen. Nu we te maken hebben met een lockdown is het niet mogelijk (geweest) om (fysiek) op buurtniveau in gesprek te gaan met inwoners en andere betrokken partijen. We willen dit proces zorgvuldig inzetten. Het onderwerp leent zich niet om digitaal te bespreken. Er zijn 36 buurten in Maastricht. In de binnenstad zijn geen locaties aanwezig en dit wijzigt ook niet. In 3 buurten wijzigt er niks. Met 32 buurten vinden dan informerende gesprekken plaats. Naar verwachting zal dit door alle coronamaatregelen niet voor de zomervakantie 2021 opgestart kunnen

worden. De inschatting is dat er 1 à 2 gesprekken per buurt nodig zijn. De verwachting is dat de communicatie met de 32 buurten een half jaar gaat duren.

In sommige buurten is er de ruimte om in overleg met de buurt te bekijken of de keuze voor de locaties die behouden blijven de meest geschikte/gewenste is. Hierbij is het wenselijk wel rekening te blijven houden met het afstandscriteria van 400 meter.

Gefaseerd afbouwen

Het verwijderen van sport- en speelvoorzieningen en het verplaatsen van speeltoestellen zal –na overleg met de betreffende buurt- gefaseerd gebeuren in de periode 2021-2023.

Helaas is het niet mogelijk om eventuele te vervallen speeltoestellen over te dragen aan bewoners indien daarvoor interesse voor zou bestaan. De grond blijft namelijk eigendom van de gemeente Maastricht. Daardoor zou de gemeente wettelijk aansprakelijk blijven voor schade aan of door speeltoestellen, ook indien deze zouden zijn overgedragen aan buurtbewoners. Dat risico is te groot.

Indicatoren.

De nota Bewegvriendelijk Maastricht heeft invloed op de indicatoren van programma 5, taakveld 5,1 sportbeleid en activering en 5,2 sportaccommodaties.

1. De sportdeelname van Maastrichtenaars van 18+ jaar dat tenminste 12 keer per jaar deelneemt aan sport is in 2025 minimaal 60%.
2. De beweegdeelname van de Maastrichtenaars van 18+ jaar dat op tenminste 5 dagen per week een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit is minimaal 53%.
3. Sportaccommodaties worden zodanig ingezet dat ze tegemoetkomen aan en in evenwicht zijn met de wensen, behoeften, vraag, gedragspatronen van de gebruikers en we houden daarbij ook rekening met de financiële mogelijkheden die de begroting ons biedt.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Door het creëren van een beweegvriendelijke omgeving dragen we bij aan een actieve en gezonde leefstijl van alle Maastrichtse inwoners. Hierbij hebben we extra aandacht voor de prioritaire buurten, kinderen en senioren.

Bij de inrichting van de beweegvriendelijke omgeving, wordt daar waar mogelijk, aangesloten bij de duurzaamheidscriteria van maatschappelijk verantwoord inkopen.

5. Effect op de openbare ruimte

Er komen minder sport- en speelplekken. Op de locaties waar sport- en speelplekken komen te vervallen wordt de openbare ruimte terug gebracht in de oorspronkelijke staat.

6. Personeel en organisatie

N.v.t.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

N.v.t.

8. Financiën

Tabel 4: Budget openbare sport- en speelvoorzieningen, taakveld 5,2

	2021	2022	2023	2024
Onderhoud sport- en speelvoorzieningen	402.218	202.218	202.218	202.218
Vervanging speeltoestellen t.b.v. de 3 speeltuinen	16.248	16.248	16.248	16.248
Budget openbare sport- en speelvoorzieningen	418.466	218.466	218.466	218.466

Er is een reservebudget van € 663.636,- (per 1-1-2021). Dit wordt ingezet om in 2021 en 2022 groot onderhoud te doen op de locaties die behouden blijven. En om de kosten die voorkomen uit het indikken van het areaal te financieren.

Er is een groeiende vraag naar sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte. Echter het budget om aan deze vraag/ontwikkeling gehoor te geven ontbreekt nagenoeg. Voorgesteld wordt om vrijkomende budgetten op de sportbegroting, als gevolg van herschikking/sluiting van de binnen- en buitensportaccommodaties in te zetten voor de groeiende vraag naar openbare sport- en beweeg speelvoorzieningen. In toekomstige besluitvorming (college- en of Raad) over indikken van sportaccommodaties wordt opgenomen hoe we deze budgetten kunnen inzetten om de stad beweegvriendelijker te maken. Uitgangspunt voor de nog niet exact te kwantificeren speerpunten is om binnen de begroting te blijven.

Daarnaast wil Maastricht Sport samen met de partners van het Maastrichts Sportakkoord onderzoeken welke financieringsmogelijkheden er zijn om de ambities van het Sportakkoord te financieren. De zes speerpunten passen binnen de ambities van het Maastrichts Sportakkoord.
Financiën per speerpunt

Speerpunt 1: Creëren van een beweegvriendelijke omgeving bij de Integrale Kind Centra en Voortgezet Onderwijslocaties

De inrichting van de beweegvriendelijke omgeving voor de drie nieuw te bouwen kern IKC's wordt geraamd op minimaal € 300.000, -- per IKC, wat het totaal op € 0,9 miljoen brengt. De jaarlijkse beheer en onderhoudskosten bedragen circa € 15.000 per locatie. In samenwerking met alle betrokken partijen wordt per locatie onderzocht hoe de aanleg en het beheer en onderhoud gefinancierd kan worden.

Speerpunt 2: Behoud/versterken hotspots

Er is momenteel geen inschatting te maken van de investeringskosten van de bekende/vermelde en verwachte toekomstige initiatieven op dit terrein. Het is niet mogelijk om onderbouwd te besluiten of en in welke mate de initiatieven financieel kunnen worden ondersteund. Daarnaast is het de vraag of de investerings- en exploitatiekosten van dergelijke initiatieven voor rekening van de gemeente moeten komen. Voorgesteld wordt om per initiatief samen met betrokken partijen te onderzoeken hoe deze gefinancierd kunnen worden.

Speerpunt 3: Kwaliteitsslag openbare sport- en speelplekken.

Deze kwaliteitsslag levert €50.000 per jaar aan budget op. Voorgesteld wordt dit budget in te zetten voor het realiseren van een beweegvriendelijke omgeving van drie nieuwe IKC's.

Speerpunt 4: Open sportparken

Er kan momenteel geen inschatting gemaakt worden van de investeringskosten van de vermelde en mogelijke toekomstige initiatieven op dit terrein. Ook is het niet mogelijk om onderbouwd te besluiten of en in welke mate de initiatieven financieel kunnen en moeten worden ondersteund.

Speerpunt 5: Aanhaken bij vergroening

Hierbij wordt aangehaakt bij bestaande initiatieven van het groenplan en de Omgevingsvisie Maastricht 2040. We verbeteren het wandelrouten netwerk in Maastricht en de aansluiting naar de wandelroutes in het Heuvelland door in 2021-2022 i.s.m. de Zuid-Limburgse gemeenten en Visit Zuid-Limburg een knooppunten wandelrouten netwerk te realiseren. Zie collegebesluit 12 mei 2020 Project Knopen Lopen. De jaarlijkse kosten van de gemeente Maastricht, € 25.600 per jaar gedurende vier jaar, worden evenredig verdeeld over de B & O beleidsvelden die stimulering van wandelen actief ondersteunen, zijnde Ruimte, Economie & Cultuur en Maastricht Sport. De Provincie Limburg en de deelnemende Zuid-Limburgse gemeenten financieren ook een deel van dit project.

In overleg met Mountainbike Organisatie Zuid-Limburg (MOZL) en VV Scharn onderzoeken we in 2021 het verleggen van het startpunt van mountainbikeroute Amby naar het parkeerterrein van VV Scharn. Mogelijke kosten hiervoor worden gezocht binnen de bestaande budgetten.

Speerpunt 6: Programmeren sport- en bewegingsstimuleringsactiviteiten in de buitenruimte

Kosten hiervoor vallen binnen het bestaande budget van Maastricht Sport.

BTW

Alle genoemde bedragen in het Collegevoorstel zijn exclusief btw. Het realiseren van een of meerdere speerpunten uit de nota beweegvriendelijk Maastricht betreft aanpassingen in het openbaar gebied c.q. de openbare ruimte en de gemeente kan de eventuele btw die aan haar in rekening wordt gebracht verhalen op het Btw-compensatiefonds indien gemeente eigenaar is van deze grond.

Uitwerking maatregel 8,5 Pre-Begroting: indikken areaal openbare sport- en speelplekken.

In 2022 wordt het beschikbaar budget voor beheer en onderhoud aan de openbare sport- en speelplekken gehalveerd. Ter voorkoming van budgetoverschrijding is het nodig om het areaal zo snel mogelijk afgestemd te hebben op het beschikbaar budget. Het indikken van het areaal van 200 naar 75 locaties (gefaseerde uitvoering in de periode 2021-2023) en het herstellen van de openbare ruimte wordt geraamd op €500.000. Dit benodigd budget is beschikbaar in de reserve openbare sport- en speelplekken.

Het restant van de reserve wordt ingezet om achterstallig onderhoud conform MJOP uit te voeren op de sport- en speellocaties die behouden blijven. In afwachting van het raadsbesluit over Beweegvriendelijk Maastricht is de afgelopen jaren voornamelijk urgent onderhoud gepleegd. Alle locaties voldoen momenteel aan de wettelijke veiligheidseisen.

De verwachte jaarlijkse kosten na indikking van het areaal openbare sport- en speelplekken van 200 naar 75 locaties zijn, €202.218 conform het beschikbaar budget. De verwachting is dat de reserve in 2024 volledig is uit gegeven.

Intrekken bezuinigingsmaatregel 8,6 Dwingend uitvoering geven aan het spreidingsbeleid buitensportaccommodaties.

In het proces van de Pre-Begroting 2021 heeft het college besloten maatregel 8,6 in te trekken en het bedrag van €200.000 als taakstelling voor Maastricht Sport op te nemen. In de Kaderbrief 2022 wordt gemeld hoe Maastricht Sport deze taakstelling gaat invullen. Verwacht wordt dat een deel gevonden zal worden in een efficiencymaatregel binnen de formatie.

9. Aanbestedingen

N.v.t.

10. Participatie tot heden

Sportcafé

Op 16 mei 2018 heeft als aftrap een sportcafé plaatsgevonden over dit onderwerp.

Raadsinformatiebijeenkomst

Op 5 juni 2018 heeft een raadsinformatiebijeenkomst plaatsgevonden over dit onderwerp.

Onderzoek Maastricht panel

In maart 2018 heeft onderzoek en statistiek een onderzoek uitgevoerd onder het Maastricht panel. Het doel was om te achterhalen in hoeverre de inwoners van Maastricht hun woonomgeving waarderen als het gaat om beweegvriendelijkheid, in hoeverre deze omgeving hen wel of niet stimuleert om te gaan bewegen en welke suggesties de inwoners van Maastricht hebben voor de gemeente om de beweegvriendelijkheid van hun woonomgeving te verbeteren.

Maastrichts Sportakkoord

In juli 2020 hebben bijna 30 lokale sport- en beweegaanbieders, maatschappelijke organisaties, zorginstellingen, bedrijven, onderwijs en de gemeente het Maastrichts Sportakkoord ondertekend. De komende drie jaar wordt er samen gewerkt aan vijf ambities. Een daarvan is de duurzame sportinfrastructuur.

Gesprekken diverse sportaanbieders

Met een aantal sportverenigingen en instellingen hebben individuele gesprekken plaatsgevonden. Zie voor een overzicht bijlage 1 pagina 28.

Maastrichtse kindergemeenteraad en de kinderburgemeester.

Op 24 maart, tijdens de 1^e bijeenkomst van de kinderraad en de kinderburgemeester wordt de nota beweegvriendelijk Maastricht en de uitwerking van de bezuinigingsmaatregel indikken openbare sport- en speelplekken besproken.

11. Voorstel

1. Instemmen met de uitvoering van de nota Speulentere: Beweegvriendelijk Maastricht en de 6 speerpunten.
2. Verdere uitwerking te geven aan maatregel 8,5 van de Pre-Begroting; indikken areaal openbare sport- en speelplekken met 125 locaties.

3. Bij de uitwerking van de Integrale Kindcentra (IKC's) de financiering van de beweegvriendelijke omgeving uit te werken.
4. Het communicatieproces met de 32 buurten te starten zodra fysieke buurtbijeenkomsten weer mogelijk zijn. Na afronding hiervan gefaseerd over te gaan tot de uitvoering.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na het raadsbesluit wordt gestart met de uitvoering.